

**КАРМАНА ТУМАНЛАРАРО ИҚТИСОДИЙ СУДИНИНГ
ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН**

Навоий шаҳри
2023 йил 2 июнь

Кармана туманлараро иқтисодий суди судьяси Б.Джумаев раислигида, М.Жамиловнинг котиблигида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Навоий вилоят ҳудудий бошқармаси даъвогар “Амриддин Мухлиса” фермер хўжалиги манфаатини кўзлаб, жавобгар “Export Fish Product” масъулияти чекланган жамиятига нисбатан берилган даъво аризасини даъвогар раҳбари Н.Шарипов, вакили Р.Норқулова (ишончнома асосида) иштирокида суд биносида бўлиб ўтган очиқ суд мажлисида кўриб чиқиб, қуйидагиларни

А Н И Қ Л А Д И:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Навоий вилоят ҳудудий бошқармаси даъвогар “Амриддин Мухлиса” фермер хўжалиги манфаатини кўзлаб (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади) “Export Fish Product” масъулияти чекланган жамиятига (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади) етказиб берилган товарлар учун 53.200.000 сўм асосий қарзни ундиришни сўраган.

Суд мажлисида иштирок этган даъвогар вакили даъво талабини қўллаб-қувватлаб, жавобгар томонидан шартнома шартларига асосан етказиб берилган товарлар учун тўловлар амалга оширилмаганлигини билдириб, даъвони тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Навоий вилоят ҳудудий бошқармаси ишни ўзининг вакили иштирокисиз кўриб чиқишни сўраган.

Белгиланган тартибда огоҳлантирилган бўлсада, жавобгар ўзининг ишончли вакилини ишончнома билан иштирокини таъминламади. Суд, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодекси (бундан буён матнда-ИПК)нинг 128, 170-моддасига асосан ишни унинг иштирокисиз тўпланган ҳужжатлар асосида кўриб, ҳал қилишни лозим топади.

Ишдаги материаллардан ва суд муҳокамасида аниқланишича, даъвогар томонидан жавобгарга жами 143.375.000 сўмлик маҳсулотлар етказиб берилган ва ушбу маҳсулотлар жавобгарнинг вакили томонидан қабул қилиб олинган.

ФКнинг 449-моддасига кўра, сотиб олувчи етказиб бериладиган товарлар ҳақини шартномада назарда тутилган ҳисоб-китоблар тартиби ва шаклига амал қилган ҳолда тўлайди. Агар тарафлар келишувида ҳисоб-китоблар тартиби ва шакли белгиланмаган бўлса, ҳисоб-китоблар тўлов топшириқномалари билан амалга оширилади. Агар шартномада товарларни тўпламга кирадиган алоҳида қисмлар бўйича етказиб бериш назарда тутилган бўлса, сотиб олувчи товарлар ҳақини, башарти шартномада бошқача тартиб назарда

Ҳужжат имзоланган: Джумаев Бекзод Абдувоҳидович, 02.06.2023

тутилган бўлмаса, тўпламга кирадиган сўнгги қисм жўнатилганидан (танлаб олинганидан) кейин тўлайди.

Бироқ, жавобгар томонидан тузилган шартномага асосан олинган 53.200.000 сўмлик товарлар учун тўловлар амалга оширилмаган. Ушбу ҳолат шартнома, ҳисоб-фактура, таққослаш далолатномаси билан ҳам ўз исботини топган.

Шартнома шартларини бажаришни сўраб даъвогар томонидан ёзилган талабнома жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

ФКнинг 234-моддасига кўра, мажбурият фуқаровий ҳуқуқий муносабат бўлиб, унга асосан бир шахс (қарздор) бошқа шахс (кредитор) фойдасига муайян ҳаракатни амалга оширишга, чунончи: мол-мулкни топшириш, ишни бажариш, хизматлар кўрсатиш, пул тўлаш ва ҳаказо ёки муайян ҳаракатдан ўзини сақлашга мажбур бўлади, кредитор эса қарздордан ўзининг мажбуриятларини бажаришни талаб қилиш ҳуқуқига эга бўлади.

ФКнинг 236-моддасига кўра, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқ лозим даражада бажарилиши керак.

Мазкур ҳолат ишда иштирок этувчи шахслар тушунтиришлари, ишдаги ёзма далиллар, шартнома, ҳисоб фактуралар, бир томонлама таққослаш далолатномаси ва бошқа ҳужжатлар билан ўз исботини топади.

Шунга кўра, суд, даъвогарнинг 53.200.000 сўм ундириш талабини қаноатлантиришни лозим деб топади.

ИПКнинг 118-моддасига кўра, суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда юкланади.

Шу сабабли суд, ишни кўриш билан боғлиқ бўлган суд харажатларини жавобгар зиммасига юклашни жавобгардан даъвогар фойдасига олдиндан тўланган 33.000 сўм почта харажатлари ҳамда жавобгардан республика бюджетига 1.064.000 сўм давлат божи ундиришни лозим деб топади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118, 176, 179-моддаларини қўллаб, суд

Қ А Р О Р Қ И Л Д И:

Даъво талаби қаноатлантирилсин.

Жавобгар "Export Fish Product" масъулияти чекланган жамиятидан даъвогар "Амриддин Мухлиса" фермер хўжалиги фойдасига 53.200.000 сўм, олдиндан тўланган 33.000 сўм почта харажатлари ундирилсин.

Жавобгар "Export Fish Product" масъулияти чекланган жамиятидан республика бюджетига 1.064.000 сўм давлат божи ундирилсин.

Ҳал қилув қарори қонуний кучга киргач, ижро варақаси берилсин.

Ҳал қилув қароридан норози тараф Навоий вилоят судига аълопигланган тартибда апелляция тартибда шикоят бериши, окурор протест киритиши мумкин.

Раислик этувчи, судья
Б.Джумаев

Хужжат имзоланган: Джумаев Бекзод Абдувохидович, 02.06.2023

